

N:o 73.

Ank. till Riksdagens kansli den 26 april 1901 kl. 2 e. m.

Utlåtande i anledning af Kongl. Maj:ts proposition angående fördelning af besparingar å sjetta hufvudtitelns anslag till jordbruket, handeln och näringarna.

(2:a U. A.)

Uti en den 8 nästlidne mars aflåten proposition (n:o 59) har Kongl. Maj:t, under åberopande af hvad propositionen bilagdt utdrag af protokollet öfver civilärenden för samma dag innehöлле, föreslagit Riksdagen medgifva, att af uppkomna besparingar för tiden till och med år 1900 å sjetta hufvudtitelns anslag till jordbruket, handeln och näringarna 2,200 kronor finge bibehållas inom denna hufvudtitel och tillföras dess allmänna besparingar, 3,300 kronor tillföras sjunde hufvudtitelns allmänna besparingar och 5,500 kronor öfverföras till nionde hufvudtiteln och anses utgöra besparingar å denna hufvudtitel, äfvensom att de ytterligare besparingar, som å nämnda anslag för tiden till och med år 1900 kunde uppkomma, finge bibehållas å sjetta hufvudtiteln och tillföras dess allmänna besparingar. För tiden till och med år 1900 hade, enligt hvad i förenämnda statsrådsprotokoll meddelats, i riksstaten under sjetta hufvudtiteln funnits upptagen en grupp af ordinarie anslag under den gemensamma rubriken:

»Jordbruket, handeln och näringarna. Reservationsanslag». Dessa anslag hade år 1900 utgått med följande belopp, nemligen till:

vägar och kommunikationer	kronor	12,000: —
undervisningsanstalter för jordbruk och landtmannanäringar (deraf ett förslagsanslag å 15,000 kronor till understöd åt landtmannaskolor)	»	190,400: —
landtbruksingenjörer och deras biträden	»	49,500: —
befrämjande i allmänhet af jordbruk och landtmannanäringar	»	140,500: —
länsveterinärer och veterinärstipendiater	»	50,100: —
befrämjande i allmänhet af slöjderna	»	73,500: —
befrämjande i allmänhet af handel och sjöfart.....	»	11,500: —
befrämjande i allmänhet af bergsbruket.....	»	8,700: —
fiskenäringens understöd.....	»	42,000: —
tillsammans kronor		578,200: —

Anslagen till jordbruket, handeln och näringarna voro till och med år 1841 i riksstaten upptagna under en särskild hufvudtitel, den nionde. I sammanhang dermed att Rikets Ständer genom skrifvelse den 5 juni 1841 tillkännagåfvo, att Ständerna, i ändamål att anvisningar på en och samma hufvudtitel icke måtte bero på olika departementschefers föredragning, fördelat riksstaten i nio nya hufvudtitlar — de till och med år 1900 bestående —, meddelade Ständerna att, då anslagen till jordbruket, handeln och näringarna blifvit upptagna å den nya sjetta hufvudtiteln bland öfriga anslag för civildepartementet, men Ständerna icke ansåge lämpligt, att besparingar å förstberörda anslag skulle användas till andra föremål än de, hvarför dittillsvarande nionde hufvudtitel varit afsedd, Rikets Ständer beslutat, att nämnda anslag skulle uppföras under en särskild afdelning, och att de inom denna afdelnings anslag uppkommande besparingar icke finge användas till andra behof, än som vore att hänföra till dem, hvilka under samma afdelning inbegrepes.

Dessa bestämmelser hade allt sedermera tillämpats till och med år 1900, vid hvilket års utgång till följd af ärendenas ändrade fördelning mellan statsdepartementen ifrågavarande anslag med förändring till bestämde anslag i riksstaten fördelats på tre särskilda hufvudtitlar, i det att endast anslaget till vägar och kommunikationer bibehållits å sjetta hufvudtiteln, medan anslagen till befrämjande i allmänhet af slöjderna (utom

hussløjden), af handel och sjöfart samt af bergsbruket öfverflyttats till sjunde hufvudtiteln och anslagen till undervisningsanstalter för jordbruk och landtmannanäringar, till landtbruksingenjörer och deras biträden, till befrämjande i allmänhet af jordbruket och landtmannanäringar, till länsveterinärer och veterinärstipendiater, till befrämjande af hussløjden samt till fiskerinäringens understöd öfverflyttats till den nya nionde hufvudtiteln, som omfattade anslagen till jordbruksdepartementet.

Vid detta förhållande hade Riksdagen, i enlighet med förslag i kongl. propositionen den 8 februari 1900 angående anslag till jordbruksdepartementet m. m. (n:o 41), jemlikt skrifvelse den 20 nästpåföljde mars (n:o 16) medgifvit, bland annat, att de särskilda bestämmelser, som meddelats rörande användningen af besparingarna inom omförmälda afdelning af sjetten hufvudtiteln, efter utgången af år 1900 icke vidare skulle tillämpas. Vid lemmandet af detta medgifvande hade Riksdagen uttalat, att Riksdagen förestälde sig att, derest vid 1900 års utgång besparingar komme att förefinnas å anslagen till jordbruket, handeln och näringarna, dessa till så stor del som möjligt borde ställas till jordbruksdepartementets förfogande, äfvensom att Riksdagen motsåge, att Kongl. Maj:t till innevarande års Riksdag inkomme med förslag angående sådana besparingars användande i den mån de ansåges böra från civildepartementets hufvudtitel till annan hufvudtitel öfverföras.

Uti skrifvelse till Kongl. Maj:t den 14 nästlidne februari hade nu statskontoret, enligt hvad vidare af statsrådsprotokollet inhemtas, lemnat redogörelse för den vid nästlidna års slut å anslagen inom förenämnda afdelning af sjetten hufvudtiteln befintliga sammanlagda behållning äfvensom för de vid samma tid återstående utgifter å ifrågavarande anslag för nästlidna och föregående år samt å den af besparingar på dessa anslag bildade fond. Af skrifvelsen, hvilken såsom bilaga A fogats vid statsrådsprotokollet, framginge, att reservationen från år 1900 enligt statskontorets utgiftsbyrås memorialbok utgjorde 41,221 kronor 15 öre, hvartill komme besparingar i länen med 365 kronor, sålunda tillsammans 41,586 kronor 15 öre. Om från detta belopp droges de anvisningar å anslagen och direkt å besparingsfonden, som vid årsskiftet ännu icke utanordnats och hvilka anvisningar beräknats kunna uppgå till högst 30,586 kronor 15 öre, funnes alltså å ifrågavarande fond till Kongl. Maj:ts disposition ett belopp af minst 11,000 kronor.

Emedan en del af ifrågavarande anvisningar afsåge reseersättningar som icke kunnat till visst bestämdt belopp fastställas, och då erfaren-

heten visat, att äfven å andra anvisningar besparingar kunde uppkomma, vore nämnda belopp, 11,000 kronor, endast att betrakta såsom den besparing, som redan nu funnes till Kongl. Maj:ts disposition. Några ytterligare besparingar å anvisningar inom fonden till mera betydligt belopp vore dock, enligt departementschefens förmenande icke att förvänta.

Omförmälda besparingsbelopp, 11,000 kronor, ansåge departementschefen lämpligen böra fördelas mellan sjetten, sjunde och nionde hufvudtitlarna, då ju till dessa hufvudtitlar nu hörde de anslag, af hvilkas besparingar ifrågavarande fond bildats. Efter samråd med cheferna för finans- och jordbruksdepartementen ville departementschefen såsom deras och sin egen gemensamma mening franhålla, att den nuvarande besparingen borde fördelas mellan nämnda hufvudtitlar i samma förhållande som under år 1900 besparing uppstått å de till de särskilda hufvudtitlarna öfverflyttade anslagen, men att de mindre besparingar, som hädanefter kunde komma att blifva tillgängliga, borde bibehållas åt sjetten hufvudtiteln. Inom hvarje hufvudtitel borde densamma tillfallande andel af dessa särskilda besparingar tillföras hufvudtiteln allmänna besparingar eller, hvad anginge nionde hufvudtiteln, der besparingar ännu icke funnes, anses utgöra allmänna besparingar. Om så skedde, ansåge departementschefen det falla af sig sjelft, att sålunda öfverförda medel skulle få användas på samma sätt som öfriga allmänna besparingar.

I fråga om fördelningsgrunden hänförde sig departementschefen till en inom statskontorets utgiftsbyrå upprättad, vid statsrådsprotokollet såsom bilaga B fogad tabell, utvisande behållningen å de under sjetten hufvudtiteln för år 1900 uppförda anslag till jordbruket, handeln och näringsarna. Å denna tabell hade departementschefen låtit med VI, VII eller IX beteckna de olika anslagen, allt efter som de numera tillhörde sjetten, sjunde eller nionde hufvudtitlarna.

Af tabellen framginge att för år 1900 behållningen utgjort: å det å sjetten hufvudtiteln kvarstående anslaget 7,459 kronor 6 öre, å de till sjunde hufvudtiteln öfverflyttade anslagen 12,494 kronor 80 öre och å de till nionde hufvudtiteln öfverflyttade anslagen 19,249 kronor 97 öre. Om den befintliga tillgången fördelades mellan hufvudtitlarna i nära öfverensstämmelse med det förhållande, hvaruti nämnda behållningar stode till hvarandra, fölle på sjetten hufvudtiteln $\frac{2}{10}$ med 2,200 kronor, på sjunde hufvudtiteln $\frac{3}{10}$ med 3,300 kronor och på nionde hufvudtiteln $\frac{5}{10}$ med 5,500 kronor.

Med stöd af hvad han sålunda anfört, hemställde departementschefen om afgifvande till Riksdagen af förevarande förslag.

På grund af hvad i ärendet förekommit, får utskottet hemställa,

att Riksdagen, med bifall till Kongl. Maj:ts förevarande proposition, må medgifva, att af uppkomna besparingar för tiden till och med år 1900 å sjetta hufvudtitelns anslag till jordbruket, handeln och näringarna 2,200 kronor må bibehållas inom denna hufvudtitel och tillföras dess allmänna besparingar, 3,300 kronor tillföras sjunde hufvudtitelns allmänna besparingar och 5,500 kronor öfverföras till nionde hufvudtiteln och anses utgöra besparingar å denna hufvudtitel, äfvensom att de ytterligare besparingar, som å nämnda anslag för tiden till och med år 1900 kunna uppkomma, må bibehållas å sjetta hufvudtiteln och tillföras dess allmänna besparingar.

Stockholm den 26 april 1901.

På statsutskottets vägnar:

P. PEHRSON.
